

**Силабус курсу
«ФАХ (баян, акордеон)»**

**Освітній ступінь “Бакалавр”
Спеціальність 025 “Музичне мистецтво”
Освітньо-професійна програма
“Інструментальне виконавство (за видами)”
Роки навчання: I, II, III
Семестри: I, II, III, IV, V, VI
Кількість кредитів: 16
Мова викладання: українська**

Керівник курсу ОК 18 «Фах (баян, акордеон)»

Омельченко Сергій Григорович

Викладач-методист кафедри

«Інструментальне виконавство (за видами)»

Контактна інформація: mria21@ukr.net

Прореквізити та постреквізити дисципліни

• **Прореквізити дисципліни:**

Середня спеціалізована музична освіта або диплом молодшого спеціаліста

Обов'язкове попереднє вивчення в обсязі 6 класів ДМШ предметів сольфеджіо, музичної літератури та баяна/акордеона.

- **Постреквізити дисципліни:** ОК 14 Ансамбль, ОК 21 Методика викладання фахових дисциплін (баян/акордеон), ОК 22 Методика і практика роботи з ансамблем ОК 23 Методико-виконавський аналіз педрепертуару, ОК 28 Оркестровий клас, ОК 29 Вивчення оркестрових (ансамблевих) партій, ОК 31 Педагогічна практика, ОК 32 Концертно-виконавська практика.

Призначення дисципліни

Дисципліна «Фах (баян/акордеон)» належить до циклу дисциплін спеціальної підготовки й призначена сформувати у студентів практичне

оволодіння технічними й художніми можливостями інструмента; формування широкого світогляду на матеріалі музичних творів різних історичних епох, жанрів і стилів; розвиток навичок раціональних прийомів читання творів з аркушу.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни «Фах (баян/акордеон)» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей: ЗК 2,3,4,5,7,8,9,11,12. СК 1,2,3,4,6,9,11,12,13,18.

- **ЗК2** Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- **ЗК3** Здатність до абстрактного мислення , аналізу та синтезу.
- ЗК4** Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- **ЗК5** Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- **ЗК7** Здатність бути критичним та самокритичним
- **ЗК8** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- **ЗК9** Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- **ЗК11** Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- **ЗК12** Здатність працювати автономно.
- СК1** Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.
- СК2** Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності.
- СК3** Здатність усвідомлювати художно-естетичну природу музичного мистецтва.
- СК4** Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.

- СК6** Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.
- **СК9** Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.
- **СК11** Здатність оперувати професійною термінологією.
- СК12** Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.
- СК13** Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.
- СК18** Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

Метою навчальної дисципліни «Фах (баян/акордеон)» є виховання високопрофесійних викладачів мистецької школи, які досконало володіють інструментом, мають творчу волю та різнобічний музичний світогляд, володіють необхідними методичними знаннями і вміє узагальнювати і застосовувати набуті знання та навички у дослідницькій, практичній та виконавській діяльності.

Зміст і структура курсу

ТЕМА	Кількість годин					
	Денна форма			Заочна форма		
	всього	індивідуальні	самостійні	всього	індивідуальні	самостійні
I рік навчання						
МОДУЛЬ 1.						
Тема 1 Робота над інструктивним матеріалом. 1 етюд на мілку техніку середнього та складного рівнів.	16	9	7	16	2	14
Тема 2 Робота над технічним матеріалом: дієзні мажорні гами та дієзні мінорні гами; 11 видів від С, D, E.	16	9	7	16	3	13
Тема 3 Робота над поліфонією. Розвиток музичного мислення та навички прослуховування поліфонічної тканини у творах барокової доби.	16	10	6	16	3	13
Тема 4 Робота над твором великої форми.	16	10	6	16	3	13
Тема 5 Робота над п'єсою кантиленного характеру (твори українських композиторів).	16	10	6	16	3	13
Разом:	80	48	32	80	14	66
МОДУЛЬ 2.						
Тема 1 Робота над інструктивним матеріалом 1 етюд на техніку. Вивчення інструктивних етюдів середнього та складного рівнів	16	9	7	16	2	14
Тема 2 Робота над технічним матеріалом: бемольні мажорні та мінорні гами в терцію, сексту.	16	9	7	16	3	13
Тема 3 Робота над поліфонією. Продовження роботи над розвитком музичного мислення та навички прослуховування поліфонічної тканини у творах барокової доби.	16	10	6	16	3	13
Тема 4 Робота над твором великої форми.	16	10	6	16	3	13
Тема 5 Робота над п'єсою віртуозного характеру.	16	10	6	16	3	13
Разом:	80	48	32	80	14	66
II рік навчання						
МОДУЛЬ 3.						

Тема 1 Робота над інструктивним матеріалом. Розвиток технічної майстерності.	20	12	8	20	4	16
Тема 2 Робота над поліфонічним твором. Формування навичок поліфонічного мислення.	20	12	8	20	4	16
Тема 3 Робота над оригінальним твором.	20	12	8	20	3	17
Тема 4 Робота над п'єсою українського сучасного композитора.	20	12	8	20	3	17
Разом:	80	48	32	80	14	66
МОДУЛЬ 4.						
Тема 1 Робота над інструктивним матеріалом. Розвиток технічної майстерності.	20	12	8	20	4	16
Тема 2 Робота над поліфонічним твором.	20	12	8	20	4	16
Тема 3 Робота над твором великої форми	20	12	8	20	3	17
Тема 4 Робота над п'єсою .	20	12	8	20	3	17
Разом:	80	48	32	80	14	66
III рік навчання						
МОДУЛЬ 5.						
Тема 1 Робота над технічним матеріалом.	20	12	8	20	4	16
Тема 2 Робота над поліфонічним твором.	20	12	8	20	4	16
Тема 3 Робота над твором великої форми : сюїта або варіації.	20	12	8	20	3	17
Тема 4 Робота над п'єсою українського композитора.	20	12	8	20	3	17
Разом:	80	48	32	80	14	66
МОДУЛЬ 6.						
Тема 1 поліфонічний твір	16	9	7	16	2	14
Тема 2 Твір великої форми	16	9	7	16	3	13
Тема 3 оригінальний твір	16	10	6	16	3	13
Тема 4 твір за вибором	16	10	6	16	3	13
Тема 5 п'єса українського сучасного композитора	16	10	6	16	3	13
Разом:	80	48	32	80	14	66
	денне			заочне		
Загальний обсяг годин:	480	288	192	480	84	396
Концертна програма підсумкової Державної атестації включає в себе:						
1) Поліфонічний твір						
2) Твір великої форми – класична сонату (1 частина) або варіації						
3) П'єса розгорнутої форми чи опус п'єс						
4) П'єса українського композитора						
5) Концертний етюд						

Політика навчальної дисципліни

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: іспит (залік), виконання сольної програми у формі концертного виступу. Формами контролю знань студентів є поточний; підсумковий модульний; семестровий підсумковий (залік/екзамен).

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою та шкалою європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС – А, В, С, D, E, FX, F).

Поточний контроль передбачає оцінювання теоретичної підготовки із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на індивідуальних заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань.

Політика оцінювання: Максимальна кількість балів з дисципліни «Фах (баян/акордеон)» за семестр – 100 балів. Поточний контроль проводиться кожні 3 уроки впродовж кожного семестру й оцінюється від 1 до 5 балів¹. За кожну тему студент може бути оціненим 3-4 рази. Максимальний бал поточного контролю становить 65 або 75 балів².

За особливу творчу активність нараховуються додаткові бали. За прогул або непідготовлені домашні завдання кількість балів знижується.

Підсумковий модульний (семестровий) контроль знань студентів

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за період навчання. Підсумковий

¹ Дивитись таблицю «Критерії оцінювання для поточного контролю за п'ятибальною системою» робочої програми ОК 18 «Фах (баян/акордеон)».

² Дивитись таблиці «Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти по-семестрово» робочої програми ОК 18 «Фах (баян/акордеон)».

модульний (семестровий) контроль знань студентів здійснюється через проведення слухання концертного виступу студентів.

Семестрова оцінка виставляється за умови виконання студентом усіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни та визначається як сума балів, отриманих при здійсненні поточного і підсумкового контролю.

Студент, який набрав кількість балів, що прирівнюється до оцінки «високий рівень» (відмінно) та активно брав участь в концертах або став переможцем конкурсу, вивчив програму в обсязі семестру може бути звільнений від складання диференційованого заліку.

Підсумковий модульний контроль оцінюється від 1-25 балів або від 1-35 балів³:

Політика перескладання. Перескладання змістовного модуля здійснюється за бажанням студента один раз за курс вивчення дисципліни з дозволу керівника курсу та дозволу навчальної частини за наявності поважних причин.

Оцінюється як підсумковий контроль. Загальний підсумок за семестр при перескладанні визначається шляхом додавання балів за поточний контроль та балів за перескладання.

Політика відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За особливу творчу активність нараховуються додаткові бали. За прогул або непідготовлені домашні завдання кількість балів знижується⁴.

³ Дивитись таблиці «Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти по-семестрово» робочої програми ОК 18 «Фах (баян/акордеон)».

⁴ Дивитись таблицю «Підсумковий модульний контроль від 1-25 балів або від 1-35 балів» робочої програми ОК 18 «Фах (баян/акордеон)».

Рекомендована література

1. Давидов М.А. Історія виконавства на народних інструментах(українська академічна школа), підручник для вищих та. сер.муз.навч. закладів/ М.А.Давидов.-К,2005.-419с.
2. Душний А. Методи й прийоми вдосконалення роботи над музичним твором в класі баяну/акордеону. Академічне народно-інструментальне мистецтво та вокальні школи Львівщини : зб. матер. наук.-практ. конф., Львів,
3 листопада 2005 р. / ред.-упоряд. А. Душний, С. Карась, Б. Пиц. Дрогобич : Коло, 2005. С. 86–92.
4. Корихалова Н. Прочитання музики з листа. Музична педагогіка та виконавство: зб. ст. / упоряд. Серотюк П.; за заг. ред. проф. А. Семешка. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2012. Вип. 6. С. 35–55.
5. Нікіфорок С. Методичні рекомендації педагогам-баяністам (акордеоністам) початкових мистецьких навчальних закладів. Народнo-інструментальне мистецтво на зламі ХХ – ХХІ століть : зб. матер. та тез VIII між нар. наук.-практ. конф.(ДДПУ ім. І. Франка, 05 грудня 2014) / ред.-упоряд. А. Душний, Б. Пиц. Дрогобич : Посвіт, 2014. С. 12–18.
6. Олексів Г. Перекладення для баяна: класифікація жанрових різновидів. Народнo-інструментальне мистецтво на зламі ХХ – ХХІ століть : зб. мат. та тез XIII міжнар. наук.-практ. конф. ДДПУ ім. І. Франка, 4 грудня 2020 / ред.-упоряд. А. Душний. Дрогобич : По світ, 2020. С. 91–94.
7. Олексів Я. Жанрові різновиди української дитячої баянної сюїти. Музикознавчі студії Інституту мистецтв Волинського національного університету ім. Лесі Українки та Національної музичної академії України ім. П. Чайковського: зб. наук. пр. / упоряд. О. І. Коменда. Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. Вип. 5. С. 56–64.

8. Паньков О. Питання формування виконавської майстерності в процесі навчання гри на баяні. Кривий Ріг, 1995. 376 с.19
9. Пуриц І. Гра на баяні: методичні статті / перекл. з рос. мови. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2007. 232 с.
10. Салій В. Методика роботи над музичним образом у процесі навчання підлітків гри на баяні (акордеоні) : монографія. Дрогобич : Посвіт, 2013. 136 с.
11. Самітов В. Теоретичні основи фахового мислення музиканта-виконавця як критерій професійної майстерності: монографія. Луцьк : ПрАТ «Волинська обласна друкарня», 2011. 272 с.
12. Семешко А. Виконавська майстерність баяніста: методичні основи : навч. посіб. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2009. 144 с.
13. Серотюк І. Розвиток навичок орієнтування на баянних клавіатурах. Музична педагогіка та виконавство : зб. статей / упоряд. П. Серотюк; за заг. ред. проф. А. Семешка. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2012. Вип. 6. С. 77–95.
14. Сташевський А. Великі жанри в музиці для баяна та акордеона: тенденції розвитку в останній чверті ХХ та на початку ХХІ ст. : монографія. Луганськ : Поліграфресурс, 2007. 159 с.
15. Шахов Г. Игра по слуху, чтение с листа и транспонирование (баян, аккордеон). Владос, 2004. 240 с.
16. Ященко І. Позиційно-багаторядна аплікатура в баянному виконавстві: теорія та практика: навч. посіб. Старобільськ : ЛНУ ім. Т. Шевченка, 2015. 99 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

www.nbuv.gov.ua – веб-сайт Національної бібліотеки імені В. І. Вернадського (м. Київ)

www.4uth.gov.ua – веб-сайт Державної бібліотеки України для юнацтва

www.chl.kiev.ua – веб-сайт Національної бібліотеки України для дітей

<http://old.dnpb.gov.ua> – веб-сайт Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського

<http://www.pisni.org.ua> – веб-сайт “Українські народні пісні” містить зібрання колекції найкращих українських пісень від найдавніших часів до сьогодення, а також інформацію про їх авторів та виконавців.

<https://parafia.org.ua/mediateka/kompozytory>– українська музика mp3-файл.

Пошук відбувається за прізвищами українських композиторів.

<https://ivankomusic.com/> Сайт українського композитора О.Іванька.

<http://ukrnotes.in.ua/kosenko.php>